

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
1. ภาพรวมสถานการณ์ผู้สูงอายุ	1
1.1 ลักษณะทางประชากรของผู้สูงอายุ	1
1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ	4
1.3 ภาวะการทำงานของผู้สูงอายุ	6
1.4 กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของผู้สูงอายุที่ทำงาน	8
1.5 สถานภาพการทำงานของผู้สูงอายุที่ทำงาน	9
2. หลักการและแนวทางด้านผู้สูงอายุและแรงงานผู้สูงอายุ	11
2.1 หลักการขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ	11
2.2 พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ	17
2.3 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ	18
2.4 นโยบายรัฐบาลด้านผู้สูงอายุ	20
2.5 แผนกลยุทธ์กรมกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ.2560-2564	21
3. กรอบแนวคิดและรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	23
3.1 กรอบแนวคิดการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	25
3.2 รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	36
3.2.1 มิติด้านการจ้างงาน (Employment)	37
3.2.2 มิติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement)	38
3.2.3 มิติด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการ (Development)	38
3.2.4 มิติด้านการลงทุนหรือร่วมทุน (Investment)	40
4. ข้อเสนอแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ	43
แนวปฏิบัติประการที่ 1: ให้คำมั่นและรับผิดชอบต่อการเตรียมความพร้อมบุคลากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุ	45
แนวปฏิบัติประการที่ 2: ทำให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์และบริการได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีความเป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	46
แนวปฏิบัติประการที่ 3: เคารพและสนับสนุนสิทธิผู้สูงอายุ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจและส่วนที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ	47
แนวปฏิบัติประการที่ 4: ทำให้มั่นใจว่าผู้สูงอายุได้รับสวัสดิภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ และในกิจกรรมทางธุรกิจ	48
แนวปฏิบัติประการที่ 5: จัดหางานที่มีคุณค่าและสถานภาพการทำงานที่ยืดหยุ่นเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจการ ตลอดจนการร่วมลงทุนในกิจกรรมทางธุรกิจ	48
แนวปฏิบัติประการที่ 6: จัดให้มีระบบและแบบแผนในการสืบทอดความรู้ประสบการณ์และภูมิปัญญาจากผู้เกษียณอายุ	49
แนวปฏิบัติประการที่ 7: สนับสนุนบทบาทของรัฐและประชาสังคมในการคุ้มครองสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ	49

5. สรุปและข้อเสนอแนะ	51
5.1 สรุป	51
5.2 ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก 1 : สถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมกลุ่มย่อย (23 มิ.ย.59) ภาพประกอบการประชุมกลุ่มย่อย	
ภาคผนวก 2 : สถานประกอบการที่เข้าร่วมประชุมสัมมนา (5 ส.ค.59) ภาพประกอบการประชุมสัมมนา	
ภาคผนวก 3 : สถานประกอบการที่เข้าร่วมงานสัมมนาถ่ายทอดรูปแบบฯ (7 ก.ย.59) ภาพประกอบงานสัมมนาถ่ายทอดรูปแบบฯ	

สารบัญญภาพ

หน้า

1. ภาพที่ 1: จำนวนประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทย	2
2. ภาพที่ 2: สัดส่วนผู้สูงอายุกลุ่มต่างๆ จำแนกตามช่วงอายุ	2
3. ภาพที่ 3 : การกระจายตัวของผู้สูงอายุตามเขตที่พกอาศัย	3
4. ภาพที่ 4: ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามเพศ	5
5. ภาพที่ 5: สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานจะอาศัยนอกเขตเทศบาลและในเขตเทศบาล	5
6. ภาพที่ 6: ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงานจำแนกตามช่วงอายุ	6
7. ภาพที่ 7: สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานในประเทศไทย	7
8. ภาพที่ 8: จำนวนประชากรสูงอายุที่ทำงานของประเทศไทย ในช่วงปี	7
9. ภาพที่ 9: ร้อยละของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญของผู้สูงอายุที่ทำงาน	8
10. ภาพที่ 10: สัดส่วนของผู้สูงอายุที่ทำงานในอุตสาหกรรมกลุ่มต่างๆ	9
11. ภาพที่ 11: สถานภาพการทำงานของผู้สูงอายุที่ทำงาน	10
12. ภาพที่ 12: ข้อมูลนำเข้าในการศึกษาและจัดทำแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ	14
13. ภาพที่ 13: ข้อมูลนำเข้าในการศึกษาและจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมฯ	22
14. ภาพที่ 14: ค่าจ้าง/เงินเดือนเฉลี่ยของผู้สูงอายุที่ทำงาน	23
15. ภาพที่ 15: ผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบและเพศ	24
16. ภาพที่ 16: รูปแบบในการส่งเสริมและพัฒนาสังคมสำหรับผู้สูงอายุ	26
17. ภาพที่ 17: การส่งเสริมผู้สูงอายุในลักษณะของการจ้างงาน	26
18. ภาพที่ 18: ช่วงอายุของผู้สูงอายุที่มีการจ้างงาน	27
19. ภาพที่ 19: ระดับการศึกษาของผู้สูงอายุที่มีการจ้างงาน	27
20. ภาพที่ 20: ลักษณะของประเภทงานที่จ้างผู้สูงอายุ	28
21. ภาพที่ 21: ผลิตภัณฑ์ สินค้าหรือบริการ สำหรับผู้สูงอายุ	28
22. ภาพที่ 22: ความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการสำหรับผู้สูงอายุ	29
23. ภาพที่ 23: ความเข้าใจในเรื่องกิจการเพื่อสังคม	29
24. ภาพที่ 24: ความพร้อมในการดำเนินกิจการเพื่อสังคม	30
25. ภาพที่ 25: แนวทางการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	33
26. ภาพที่ 26: ความเป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในอนาคต	33
27. ภาพที่ 27: เรื่องที่ต้องการให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุน กรณีการจ้างงานผู้สูงอายุ	34
28. ภาพที่ 28: ลักษณะการสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างจากผู้สูงอายุ	34
29. ภาพที่ 29: เรื่องที่ต้องการให้หน่วยงานของรัฐสนับสนุน	35
30. ภาพที่ 30: แนวทางการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุใน 4 มิติ	37
31. ภาพที่ 31: รูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	41
32. ภาพที่ 32: แนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ	44
33. ภาพที่ 33: การประชุมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินธุรกิจฯ	45
34. ภาพที่ 34: รูปแบบการดำเนินงานทางธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	52
35. ภาพที่ 35: แนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ	53
36. ภาพที่ 36: เครือข่ายธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ	56

สารบัญตาราง

	หน้า
1. ตารางที่ 1: จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุดและน้อยที่สุด 5 ลำดับแรก ในปี พ.ศ. 2557	4
2. ตารางที่ 2: จังหวัดที่มีอัตราผู้สูงอายุมากที่สุดและน้อยที่สุด 5 ลำดับแรก ในปี พ.ศ. 2557	4
3. ตารางที่ 3: สรุปการประเมินดัชนีตามยุทธศาสตร์แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ระยะที่ 1	19
4. ตารางที่ 4: สรุปการประเมินดัชนีตามยุทธศาสตร์แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ระยะที่ 2	19